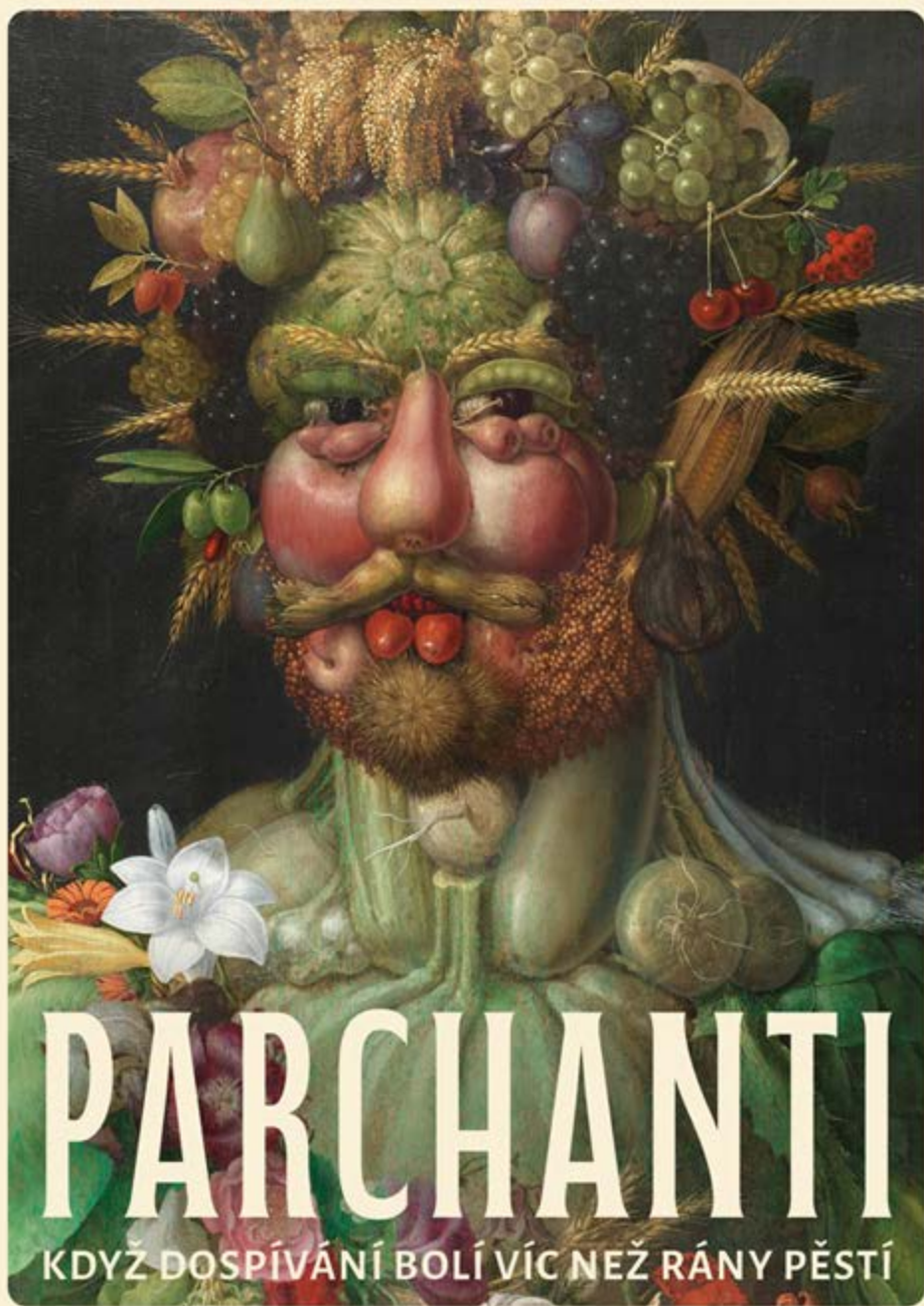

ANDREV WALDEN

román

přeložila Vendula Nováková

PARCHANTI

KDYŽ DOSPÍVÁNÍ BOLÍ VÍC NEŽ RÁNY PĚSTÍ

PARCHANTI

© Andrew Walden and Polaris Forlag 2023
in agreement with Politiken Literary Agency

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Vendula Nováková, 2025

Cover © Adéla Korbělářová, 2025

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-5935-4 (pdf)

ANDREV WALDEN

PARCHANTI

přeložila Vendula Nováková

Obsah

Část první / ROSTLINNÝ MÁG	9
Část druhá / UMĚLEC	45
Část třetí / ZLODĚJ	93
Část čtvrtá / FARÁŘ	139
Část pátá / ZABIJÁK	173
Část šestá / KANOISTA	249
Část sedmá / INDIÁN	339

Mámě

(pozor, to není pasivní agrese)

Kdysi jsem měl během sedmi let sedm tátů. O této době zde vyprávím.

Pokud vám něco připadá smyšlené, ujišťuju vás, že se to tak skutečně stalo. Třeba to o potkanovi a křečkovi. Anebo o ženě s klaunskou pusou od grilovacího koření. Nehodlám si nic zvláštního vymýšlet, protože zvláštnosti utkví v paměti a vymýšlet si je není potřeba. Pokud dojde na fikci, skrývá se v těch nejvšednějších detailech, například v barvě polstrování lehátka v loděnici, kde se událo něco zvláštního.

Část první

ROSTLINNÝ MÁG

V níž:

*vánoční skřítek dostane přestí,
vyjde najevo tajemství,
muži a kameny mění jména.*

Dřepne si a podívá se mi do očí.

„Máš dva nosy,“ řekne.

Sáhnu si na nos, jako bych se o tom musel ujistit, než jeho tvrzezení popřu. Nechápu, co tím myslí, ale on mi to určitě vysvětlí, protože vidím, jak se culí pod vousy.

Je krásný, když se usmívá. Světlé šedomodré oči jako by nepatřily ke zbytku hlavy, protože jsou zasazené do rámu černých kudrn. Ale barvy se navzájem neruší. Naopak. Ten muž je světlem ve vlastní temnotě. Oči se mu třpytí jako lososí hřbety v houštině chaluh a propůjčují mu čarovné schopnosti. A já očarován jsem.

„Dělej to, co já,“ řekne, zvedne ruku a podrží ji mezi našimi obličejí. Kůži kolem nehtů má zbarvenou rostlinnou mízou. Chce mě ještě něco naučit, než se navždycky rozloučíme.

A já ho napodobím, ale dávám si záležet, abych ho přitom nenáviděl. Teprve před pár měsíci jsem se dozvěděl, že jsem nikdy nebyl jeho syn, a občas zapomínám, že mě to zbavilo povinnosti mít ho rád. V nenávisti se pořád cvičím, ale už mi to docela jde. Našel jsem v sobě její základní tón a nechávám ho rozeznít, zvednu ruku a dám ji před tu jeho.

Rostlinný mág mě ještě něco naučí, ale tady s vyprávěním začít nemůžu. (Ano, vím, že už jsem začal, ale říkám si, že si tu svůj pokus odložím, protože se mi hodí jako odrazový můstek k dramaturgickému oblouku.)

Chci začít dnem, kdy přestal být mým tátou, protože ten den byl hrozně zvláštní a já si zvláštnosti pamatuju do těch nejjemnějších podrobností.

Ale nejdřív bych asi měl vysvětlit, kdo je to rostlinný mág.

Obávám se, že váš vnitřní zrak už spočinul na nějakém druidovi v tunice z hrubé tkaniny, ale takhle on se neoblékal. Muž, kterému jsem říkal táta, měl modré lacláče a rukavice od hlíny. V létě nenosil nic jiného, v zimě ještě vysoké šněrovací boty a přes lacl svetr z přírodně barvené vlny. Tu barvila moje máma.

Než si svůj vnitřní obraz přemalujete, chci zdůraznit, že Rostlinný mág byl krásný. Musíte si ho představit krásného. Jinak vám jeho osoba nebude dávat žádný smysl. Byl to typ muže, kterému pohledné ženy pletou vlněné svetry. Byl to typ mága, který nemá nouzi o sex. To vím jistě, protože jsem ho při tom viděl.

„Láska by se před dětmi neměla tajit,“ prohlásil a nechal nás hemžit se v posteli, zatímco souložil s naší mámou.

Přesunul jsem se do noh lůžka a poslouchal jejich vzdechy. Nelíbilo se mi to. Máma vydávala zvuky jako nějaká čarodějnice. Báł jsem se, že tak bude i vypadat, proto jsem se na ni nedíval. Radši jsem pohledem bloumal po stěnách.

Nad postelí visel pozoruhodný obraz. Bůh ročních období. Místo víček měl hrachové lusky, místo uší kukuřičné klasy, místo ramen jarní cibulky a místo hrudníku obrovskou šedo zelenou dýni. Byl na něj strašný pohled. Démon s tvářemi jako jablíčka. Ale Rostlinný mág se dušoval, že je hodný. Když čarodějnické zvuky utichly, vstal a dotkl se rámu obrazu, jako by chtěl démonovi poděkovat, pak vklouzl do lacláčů a zmizel na zahradě.

Vždycky měl plné ruce práce a vykonával na zemi důležité poslání. Tak důležité, že dostával od státu plat, aby se mu mohl věnovat. Muž, kterému jsem říkal táta, byl státem placený rostlinný mág.

Nemusíte být zrovna zapřísáhlý pravičák, aby vám tahle věta vyrazila dech, a než zmodráte úplně, rád bych dodal, že stát tak docela nevěděl, čím se táta zabývá. A že by ho pravděpodobně z místa rostlinného mága placeného z peněz daňových poplatníků vyhodili, kdyby se jim doneslo, co v pracovních dnech dělá. Nebo kdyby se vůbec dozvěděli, že dny tráví prací, protože kde si ve státních šuplících ležel papír, kde bylo napsáno, že můj táta práce schopen není, a aby nepracoval, musí dostávat zapláceno.

Byl invalidní, ale jen na papíře. Ve skutečnosti byl pozoruhodně pohyblivý. Jednou ráno se probudil s náhlou touhou doběhnout do Västerviku a po snídani vyrazil. Bydleli jsme tehdy v Gamleby, ale do Västerviku to stejně bylo hodně daleko a on to dotáhl skoro až do cíle. Odpoledne nám zavolał kdosi z Hermanstorpu, že mu na zahradě leží nějaký chlap a ať si pro něj přijedeme. Máma a ten cizí pán ho společnými silami odnesli do auta. Chodit nemohl, ale zářil jako vítěz.

Rostlinný mág vítězoslavně zářil často, on totiž vítězem byl. Vyžrál na systém, vyhrál nad ním a uspokojení z tohoto vítězství bylo vždy silnější než obava, že ho přistihnou při pohybu. Byl to hrdý a neopatrný rebel. Jakmile se kolem něj naskytlo ucho, které ještě neslyšelo příběh o tom, jak zvítězil nad systémem, Mág se zhluboka nadechl a spustil.

Ted' byste ten příběh určitě taky chtěli slyšet a dozvědět se víc o samotné magii – a zcela právem, vždyť jste to platili z vlastní

kapsy, nebo aspoň vaši rodiče –, ale budu vám to dávkovat postupně, protože teď je třeba vyprávění obohatit o pohyb a směr.

Dovolte mi tedy, abych vám vyprávěl o dni, kdy jsem přestal být jeho synem.

Toho dne sněží jako v pohádce. Nad Vrinneviským lesem a nad jezerem poletují vločky velké jako sršni, ale jakmile dopadnou na holou zem v zahradách, rozplynou se. Vypadá to zvláštně. Jako by do výjevu někdo vlepil oblohu ze zimní pohádky.

Do Štědrého dne roku 1983 zbývá už jen týden a můj poslední den v roli Mágova syna se chýlí ke konci. Už se stmívá a já otevřu okno v koupelně a vystrčím nohu ven do zimy.

Rostlinný mág buší na dveře koupelny a křičí, že mi vystydne jídlo. Říká mi to teprve podruhé, ale hlas už se mu rozhořívá. Zakryju si pusou, aby neslyšel můj smích. Ale on ho stejně zaslechne.

„Čemu se směješ?“ volá skrz dřevěné dveře a z hlasu mu šleha-
jí plameny, ale já se vrátit nemůžu. Obě nohy už mám na zemi a jsem moc malý na to, abych vyšplhal zpátky. Když si pospíším, oheň uhasne. Až Rostlinný mág pochopí, oč jde, zasměje se tomu.

Na hlavě mám skřítkovskou čepici. Nikdo si nevšiml, že si ji беру s sebou do koupelny. Schoval jsem ji pod tričkem a nasadil jsem si ji až před chvilkou, než jsem vylezl ven. V ruce držím i látkový pytlík. Je plný kostek a má připomínat pytel s vánočními dárky.

Ted' oběhnu dům a zazvoním u dveří. „Jsou tu nějaké hodné děti?“ zeptám se, až mi otevrou, a Rostlinný mág se dá do smíchu. A jakmile se rozesměje, připojí se k němu i máma. Mladší ségra ani nepočká na jeho smích a hned vyprskne, protože

nezná pravidla a chechtá se všemu, co dělám. Mladší bráška se směje, jen když ho polechtáte, ale o to se vánoční skřítek rád postará.

Obejdu první roh. Opatrně našlapuju podél kratší strany domu, abych nesklouzl ze svahu k přístavku. Tam má Rostlinný mág svou dílnu. Někdy se v ní zamyká, pojídá houbičky a kouří semena blínu. Otevírá mu to dveře do jiných světů a on si všechno, co vidí, zaznamenává do velkých sešitů s černými deskami.

V přístavku někdy mizí na celé hodiny a já jsem rád, protože v těch chvílích se v domě můžeme smát a chovat se, jak chceme. Můžeme si mezi hlavními jídly namazat chleba, žvýkat s otevřenou pusou a určitě bychom se směli dívat i na televizi, kdybychom nějakou měli.

Ale tyto bezstarostné hodiny nejsou zadarmo, protože se občas stane, že Rostlinný mág otevře dveře, které otevírat neměl. To se pak z dílny vrací pronásledován bytostmi, které vidí jen on, leze nahý po kolenou v kuchyni a vyje hrůzou.

„Pomozte mi!“ úpí, celý zbrocený potem a slzami. A máma ho musí držet v náručí, dokud se neuklidní. Ani státem placený rostlinný mág si nemůže dovolit otevírat dveře, jak se mu zamane.

Je taková tma, že se musím přidržovat zdi domu, abych neztratil směr. Nechápu, jak to, že se tak rychle setmělo, ale jen co obejdu dům a zazvoním, všichni se tomu společně zasmějeme. Měl bych tam být cobydup, jenže terén kolem domu se prudce svažuje. Celá vesnice je postavená v kopci nad jezerem Ensjön na dně údolí a naše zahrada nemá terasovité uspořádání. Vlastně na rovině stojí jen dům a tráva je po oblevě slizká a usoplená.

Uklouznu a řítím se z kopce dolů do tmy. Pryč od domu, kde na stole v kuchyni stydne kopřivová polévka.

Svírá se mi žaludek, tmu opravdu nemám rád. Bojím se všeho, protože všemu věřím, a všechno, na co věřím, se skrývá ve tmě.

Věřím na skřítky, skřety, víly, trolly, vlkodlaky a čarodějnice. Na čarodějnice obzvlášť. A taky věřím v Boha a v jiné bohy a v Dábla. Věřím na lesní žínky. Na vodníky. Na vodní koně a na bludičky. Jsem taková malá encyklopedie různých bytostí. Pozorovatel příšer. Některé jsem viděl na vlastní oči, ale jen v horečkách. Vždycky trpím vysokými horečkami, když stůnu. Tak vysokými, že mám vidiny a máma se o mě bojí.

„Úplně hoří,“ říká máma a Rostlinný mág mi přikládá cibulové obklady a přelévá podbělové listí horkou vodou. Hořím a vidím čarodějnice. A muže s hrachovými lusky místo víček.

„Žádný příšery nejsou,“ uklidňuje mě máma, ale já vím, že jsou. Vždyť jsem viděl, jak táta vyje hrůzou, když po něm jdou.

Hrabu se zpátky do kopce a zachytím se okapové roury u dalšího rohu. Jsem mokrý a určitě i špinavý, ale skřítkovskou čepici mám stále na hlavě a brzy se tomu všichni zasmějeme. Ohlédnu se do tmy. Za loukou svítí okna domu, kde bydlí můj jediný kamarád. Jmenuje se Kytka a chodíme si spolu hrát do lesa.

Pevně svírám okapovou rouru a popadám dech. Zbývá jen několik minut, než přestanu být Mágovým synem.

Pokračuju dál a už zase je mi do smíchu. Nebudou věřit vlastním očím, až se kluk, který si jen odskočil na záchod, zničehonic objeví za dveřmi v podobě vánočního skřítky. Vystoupám na zápraží a zalykám se smíchy.

Nejsem včerejší, uvědomuju si, že to celé možná trvalo moc dlouho a Mág už je moc našťvaný, ale aspoň není opilý. Jednou o Vánocích vyžahl veškerý alkohol v domě a to se vážně nedalo. Máma pozvala své sourozence, aby oslavili Vánoce s námi, a ke

šťědrovečerní tabuli nakoupila i alkoholické nápoje. Rostlinný mág tvrdil, že jen ochutná, ale než návštěva přijela, ochutnal všechny lahve až do dna. Vyběhl na silnici a vyštval příbuzné, ještě než vystoupili z auta. Máma brečela. Dům voněl čistícími prostředky a skořicí.

Zazvoním u dveří, a když se otevřou, nafouknu se.

„Jsou tu nějaké...“

Snažím se to říct hlubokým skřítkovským hlasem, ale nejde to. Dusím se smíchy. Pisklavě ze sebe vyrazím slova a lapám po dechu. Je mi teprve sedm a stojím venku za zimní noci bosý. Nemůžete po mně chtít, abych byl schopný i mluvit.

„... hodné děti?“

Rostlinný mág vypadá zmateně. To je dobře. Jaký jiný výraz by měl mít na přechodu mezi ohněm a smíchem? A tak to pro jistotu řeknu ještě jednou. Tedy spíš to zakřičím. Už to ani nezní jako otázka.

„JSOU TU NĚJAKÉ HODNÉ DĚTI!“

Neměl jsem křičet. Oheň se křikem živí. Mág si ani nevzpomene na to, že by měl rozevřít dlaň, než mě praští. To tady ještě nebylo. Pocit je to každopádně jiný. Po facce mě obvykle pálí kůže. Jako by se mi do tváře zabodávalo tisíc jehliček. Tenhle úder mě úplně rozstřelí, což je skoro příjemnější než jehličky. Jako když praskne puchýř.

Ale vypadá to samozřejmě hůř. Z obličeje mi crčí krev.

Máma se rozkřičí. To tady taky ještě nebylo. Ne křik, ale ten tón. Něco se s ní stalo. Necouvá před ním jako obvykle. Vykročí k němu s bradou vztyčenou. Přímo do plamenů. Slunce zapadlo, ještě než tento den přestal být normální, a nový den s překvapeními nešetří.

„Není to tvůj pravej táta,“ vykřikne máma. „Vlastní táta by něco takovýho svému dítěti nikdy neudělal.“

Ve chvíli, kdy máma zaklínadlo vyřkne, Mág mě pustí. Jako by náhle přišel o všechny své pravomoci.

A trvá jen okamžik, než si uvědomím, že je to pravda. Nikdy mě to nenapadlo, ale jakmile mi to dojde, vím to naprosto jistě. Nevypadám jako on a nejsem podobný ani mladším sourozencům. Nemám šedomodré oči jako oni. Ani světlé nazrzlé kudrny. Ani pihy. A oni zase na rozdíl ode mě málokdy mají modřiny. Jasně že je to pravda. Rostlinný mág nikdy nebyl můj táta.

Podivně lehkým krokem vyběhnu po schodech do patra. Lehnu si na postel a cucám ručník, který mi dala máma. Zezdola se ozývá bouchání a pokřikování, ale neslyším, co si říkají. Naplňuje mě něco jiného. Nejdřív nechápu co, ale ústa se mi pod ručníkem šklebí a roztahují k úsměvu. Šumí to ve mně. Zdá se, že... jsem strašně rád, že nejsem jeho syn.

Ano, cítím to v celém těle. Velké vzrušení. Jako by právě začínalo nějaké dobrodružství. Jako bych byl hrdinou knihy o klukovi, který se dozví, že jeho táta je král v daleké kouzelné zemi.

Přiletí teď pro mě duch jako pro něj?

Na chvíličku je mi líto sourozenců, že Mágovi pořád patří. A je mi líto i jeho. Když to máma vyslovila, vypadal hrozně vyděšeně a bezmocně. Viděl jsem, jak se scvrkává, jako by ho ta slova propíchla jako balón.

Dům utichne.

Máma si ke mně přisedne na postel a slibuje mi, že to skončí. „Už tady nebudeme bydlet,“ šeptá a já přitom přejíždím prstem po mřížce noční lampičky. Slibuje, že mě odvede pryč.

Na svého pravého tátu se neptám, ale ona mi o něm stejně poví. Něco málo. Vypráví, že žije v daleké zemi a má dlouhé černé vlasy. Jako indián. Ukáže rukou až k lokti, abych to pochopil. Nic dalšího mi o něm neřekne, ale mně to stačí.

Indián z daleké země.

Nic lepšího jsem v životě neslyšel a teď už chci jen usnout. Nemůžu se dočkat, až přeběhnu přes louku a řeknu to Kytkovi.

Máma na odchodu zhasne lampičku. Jakmile je pryč, zase ji rozsvítím. Jako vždycky. Máma sice říká, že žádné příšery neexistují, ale to mi nijak nepomáhá. K její důvěryhodnosti mám jisté výhrady. Ve stínech se cosi pohybuje.

Zastrkám si deku pod sebe a přetáhnu si ji přes hlavu. Utěším všechny přístupové cesty a nechám jen úzký průduch. Vzduch uvnitř je teplý a těžký, ale já jinak neusnu. Jen v koku, kde si ohlídám jediný přístup dovnitř.

Ráno se mi omluví. Praštil mě moc silně. Nemělo se to stát. Zachoval se nespravedlivě a takový on není.

„Obvykle jsem přece fěr,“ řekne a nejspíš to má být otázka, a tak přikývnu, protože to je nejspíš správná odpověď.

Obejme mě a slibuje, že se nikdo nikam stěhovat nebude. Je mi ho zase líto. Copak neví, že máma už mi slíbila, že se odstěhujeme? Že mi to slíbila jako první?

„A teď jdeme slavit Vánoce.“

Říká to, jako by Vánoce slavil rád, ale neslaví. On nemá rád žádné oslavy, kromě svých vlastních narozenin. Už nikdy nepotkám člověka, který by své narozeniny bral tak vážně jako on.

Když měla máma v břiše mladší ségru a už třináct dní přenášela, Rostlinný mág si zoufal, protože svým kamarádům slíbil velkou oslavu svých narozenin. Nastal jeho den a sestřička pořád nikde. Mág uložil mámu a mě do postele v patře a přizemí se postupně plnilo lidmi a hudbou.

„Jen pěkně ležte a buďte v klidu,“ řekl nám a pak dole celou noc probíhal divoký večírek. Účastníci dali dohromady orchestr a Rostlinný mág se ujal zpěvu. Zpíval „Heart of Gold“, hrál na foukačí harmoniku a máma nahoře bez hnutí ležela a zacpávala mi ucho rukou. Dlouze dýchala nosem, ale k ránu se nádechy zkracovaly. Sestřička málem přišla na svět v autě, protože Rostlinný mág byl tak ožralý, že musel do nemocnice jet krokem. Byl

u toho, když se ségra narodila, ale jakmile ji uviděl, zachvátilo ho tak mocné nadšení, že se musel vrátit domů a večírek znovu rozproudit. Druhý den ráno dorazil do porodnice s celým orchestrem. Zahráli sestřičce „Heart of Gold“, Mág foukal na harmoniku a pak je vyhodili.

Rostlinný mág miluje oslavy, jedině pokud se tancuje kolem něj. Jiným tanečkům nerozumí. Vidí se jako středobod, kolem kterého se všechno točí.

Ale teď si přisedne ke mně na postel a říká, že si z lesa přinese stromek a pod ním budeme mít dárky. Přetvařuje se. A cestou z pokoje se naposledy otočí. V chaluhách problesknou lososí hřbety.

„Pořád jsem tvůj táta,“ řekne a dodá něco v tom smyslu, že není tak důležité, z čího semene člověk pochází.

Snaží se mě připravit o můj vnitřní šum. Blázen jeden.

Můj táta je indián a já to musím říct Kytkoví.

Někdy na kraji lesa mezi kmeny zahlédnete žhnoucí bod nebo obláček kouře a v tu chvíli víte, že tam je. Ale jeho já nehledám. Aspoň prozatím. Hledám jeho mladšího bráchu, svého kamaráda, a toho najdu dole u jezera.

„Má koně?“ zeptá se Kytka. Stojí těsně u vody a seká nožem do rákosí.

„To nevím.“

„Jestli je opravdovej indián, tak koně má,“ prohlásí Kytka a mně nezbyvá než mu říct o těch dlouhých vlasech. Ukážu rukou až k lokti, aby to pochopil. Kytka zírá na můj loket a zdá se, že je mu to jasné, ale pak pohledem vyšplhá k mému obličejí.

„Ty ale nevypadáš jako indián,“ namítne.

„Myslím, že koně má,“ dodám rychle.

„Měli bysme to říct bráchovi,“ navrhne Kytka. „Ten je taky indián.“

A tak jdeme najít Kytkova staršího bratra. Je vysoký a kouří v lese a najít ho není těžké, protože skoro nic jiného nedělá: stojí v lese, je vysoký a kouří.

Rostlinný mág tvrdí, že Kytka a jeho brácha nejsou vlastně bratři, ale že je adoptovali ze stejné země, která se jmenuje Chile. Mág má Kytku rád. Když si hrajeme na louce, občas na nás vykoukne ze zahrady a zamává, ale tak nějak zvláštně. Při pohledu na mého kamaráda zvedne zaťatou pěst a vyhrkne:

„Allende!“ Asi si myslí, že se tak zdraví v Chile, ale zjevně ne, protože Kytka to jen mate.

Nelíbí se mi, že se Rostlinný mág snaží mluvit s mým kamarádem tajnou řečí, a pokaždé mě potěší, když pohoří. Kytka patří mně.

Ve skutečnosti se jmenuje jinak, ale říká si Kytka a já se kvůli tomu nehodlám hádat. Rozhodně ne se svým jediným kamarádem. Asi chtěl mít nějaké švédské jméno, jenže pořádně nevěděl, jak se lidi ve Švédsku jmenují. A tak si vybral to nejhezčí slovo, které ho napadlo.

Já jsem Andrej, ani tak se ve Švédsku nikdo nejmenuje a Kytka se v tom taky nijak neštourá. Na rozdíl od jiných dětí.

Kromě mě a mých sourozenců bydlí ve vesnici jen čtyři děti. Vlastně to ani není vesnice, spíš obydlená zatačka na cestě z Norrköpingu k jezeru Ensjön. Ty čtyři děti jsou Kytka, jeho starší brácha a dvě holky. Jedna z nich bydlí o kus dál v zatačce a je už v pubertě, tudíž nedosažitelná, druhá žije přímo přes ulici a je v mém věku, ale té jsem jednou nechtěně zlomil ruku, takže mě nemá ráda.

Mám jen Kytku, ale s ním jsme si byli snad souzeni, protože teď už ani jeden z nás nemá v téhle zemi vlastního tátu. Oba čekáme, až pro nás přiletí duch, a já cítím, jak nás to stmeluje. Jsme hrdinové jedné knihy, pomyslí si, když přecházíme přes louku a vyhlížíme žhnoucí bod na kraji lesa.

„Nevypadáš jako indián,“ prohlásí Kytkův starší brácha a vyfoukne na mě kouř.

Je to poprvé, co ho slyším promluvit. Má na sobě hnědou prošívanou bundu s klouzkově žlutými náplety a na hlavě hustou kštici černých vlasů. Taky bych chtěl prošívanou bundu

s náplety, ale bundy se vyrábějí z umělého a to my doma neradi, my nosíme přírodně barvenou vlnu.

„Jsem jen poloviční indián,“ bráním se.

„Chceš vidět mého ptáka?“ zeptá se Kytkův brácha. Indiáni ho zjevně zas tolik neberou.

Zavrtím hlavou, ale Kytka řekne, že to musím, a slavnostně ukazuje, jak si brácha rozepíná poklopec.

„Tady je,“ vykřikne Kytka, jako by snad bráchův úd byl špatně vidět, přitom je k nepřehlédnutí. Ale Kytka se ho asi jen snaží předvést. Jako cirkusový principál.

„Je vážně opravdovej?“ zeptám se.

„Je,“ odpoví jeho majitel, jako by ta otázka vůbec nebyla divná.

Pak se vyčurá, aby mi to docvaklo, ale mně to stejně chvíli trvá. Myslel jsem si, že už jsem viděl všechna pohlaví, ale tohle je pro mě jako objevit úplně novou a dosud neznámou část těla. Třetí pohlaví. Jeho úd je obrovský. Mnohem větší než Mágův. Spustí se mi krev z nosu a jdu domů.

Rostlinný mág mě uloží na lavici. „Tady si to zmáčkni,“ řekne a přiloží mi prsty ke kořeni nosu, jako bych to sám nevěděl.

Zůstane u mě sedět a hladí mě po čele. To obvykle nedělá. Bývá spíš podrážděný, když mi teče krev z nosu, což se mi stává skoro každý den. Nemusím ani do ničeho narazit, aby se mi spustila. Teď už ne. Stačí, když se naštvu nebo dostanu strach. Krvácení z nosu si můžu přivodit i tím, když věci příliš hluboce prožívám, což je zbytečná superschopnost, kterou jsem si osvojil v létě roku 1983.

I když úplně zbytečná není, protože jsem si všiml, že krvácení z nosu působí někdy děsivě, a Rostlinný mág pak nemůže tvrdit, že záhlavec nic není. Rád totiž u jídelního stolu rozdává záhlavce – rychlé údery plochou dlaní do zátylku –, a když se rozbrečíte, hned vám vysvětlí, že to přece nic není. Ale krev už něco je. Zvláště když chvilku počkáte, než si stisknete křídla nosu, a necháte krev volně stékat do talíře. To ho vyvede z míry. Je to jako červené slzy, za které nemůžu a nikdo mi je nikdy nevezme.

(To není tak docela pravda, protože jednou mě máma zavede k doktorovi na vypalování nosu, ale to teď ještě nevím. Dojde k tomu později, až se přestěhujeme do města. Zatím bydlíme u jezera v lese, mně skoro každý den teče z nosu krev a můj táta je indián.)

Z kuchyňské lavice vypadá všechno jako obvykle. Vysoká louhovaná almara, do které se dá schovat, a na okně pelargonie vonné. Máma má kolem hlavy omotaný ručník a já vím, co ta vůně znamená: rozmíchala si v kovové misce hennu a vetřela si ji do vlasů. Asi chce mít na Vánoce ohnivý odstín. Všechno je jako obvykle a včerejšek mi kvůli tomu připadá jako sen. Jako by se žádné stěhování nechystalo.

Vím, že máma má pro kající klid slabost. Já taky. Je to krása, když si Rostlinný mág sype popel na hlavu a chová se jako beránek. To jsou dny, kdy ho dokážu milovat, a teď se zrovna přistihnu při tom, že ho mám zase rád. I když už to ani není můj táta. Na chvíli ho mám rád a uvědomuju si, že to se mnou myslí dobře.

Chce, abych se naučil žít v tomto světě. Nebo v jeho bezprostřední blízkosti. Jako by nás připravoval na utajovanou dobu ledovou, nebo možná na válku. Jako by věděl něco, co my ostatní nevíme.

Naučil mě všechno o houbách rostoucích v lesích i na pastvinách, vysvětlil mi, které jsou jedlé a které vás můžou zabít (pokud nejste rostlinný mág). Naučil mě rozeznat bedlu vysokou od muchomůrky tygrované a taky to, že holubinka není holubinka, pokud má třěň zasazený do pochvy. Občas mi dal pohlavek, abych si to zapamatoval, a já ho v tu chvíli nenáviděl, ale nenávist vzplane velmi rychle a někdy stačí, aby mě Mág vzal za ruku, a zase uhasne.

Ukázal mi ucháče, klečeli jsme spolu v mechu a smáli jsme se jim. Připomínaly mozečky bez domova.

Naučil mě, jak rozdělat oheň křesadlem, jak na jaře sbírat březovou mízu a které kořínky se dají žvýkat. Jeden z nich chutná jako lékořice a ten mám rád.

Naučil mě, jak kadí indiáni. Vylezl na záchodovou mísu a ukázal mi to. Dřepl si na prkýnko a nakreslil si přes břicho čáru. „Když kadíš jako indián, uvnitř se narovnáš a tím se ti rozpohybují střeva,“ vysvětlil mi a já to od té doby jinak nedělám. Kadil jsem jako indián, ještě než jsem se dozvěděl, že indián jsem.

Naučil mě, že velkým kamenům v lese se říká bludné balvany a že je sem před desetitisíci let zavlekl ledovec.

Naučil mě hrát šachy, ale nikdy mě nenechá zvítězit. Jednou jsem ho vyvedl z míry zahájením, kterému se údajně říká anglická hra, ale stejně jsem nakonec dostal mat, kromě toho ta anglická hra byl debilní nápad, vždycky je lepší hrát královský gambit jako Bobby Fischer.

Naučil mě, jak se dělá čaj z řebříčku a jak všestranné využití má heřmánek (který se podobá kopretině a rmenu, ale v případě pochybností si stačí přičichnout).

Naučil mě nahazovat prut a já chytil štiku. „Běž s ní domů a já tu ještě chvilku posedím,“ řekl mi. Od jezera se vrátil až po západu slunce. Chytil ještě větší štiku, která se mu bohužel na poslední chvíli vyškubla, ale rozpřáhl ruce a ukázal, jak byla velká. Zcela zjevně větší než ta moje. Jedli jsme mou štiku a povídali si o té jeho.

Rostlinný mág vždycky zvítězí.

A jak mě hladí po vlasech, uvědomím si, že zase vyhrál. Nechá si mě. Žádné stěhování nebude. Žádný duch nepřiletí a jdou se slavit Vánoce.

Začne rok 1984 a Kytka dostane mini lyže. Jsem nemocný a sleduju ho z okna. Jezdí sem a tam po pruhu sněhu dole na louce. Asi čeká, až se uzdravím. Taky bych chtěl mini lyže, jenže ty jsou plastové a plast my neradi, nám se líbí dlouhé dřevěné lyže, na kterých se nedá zatáčet.

Máma dostala pletací stroj a zezdola z kuchyně je slyšet, jak jezdec rachotí po jehelním lůžku. Brzy zjistím, že má touha po moderním oblečení utrpí zásluhou pletacího stroje těžkou ránu. Mé mimonství vstoupilo do éry industrializace.

V noci hořím. Máma ke mně přijde s mokrým ručníkem.

„Dej pryč ten zvuk,“ poprosím ji a ona sfoukne svíčky v otočném svícnu.

Mám andělské zvonění i stíny tančící po zdech rád, ale ne když mám horečku. Z cinkání mě bolí uši. Stíny se třísťí. Z andělíčků se stávají čarodějnice a z trubek košťata.

Přes den horečka ustupuje, a tak sedím u stolu a dívám se z okna. Kytka se tam dole nudí a to se mi líbí.

I Rostlinný mág se zjevně nudí. Vrtá se v autě, ale nedaří se mu ho nastartovat. O autech toho moc neví. Ani řidičák nemá. Ale stejně řídí. Řídit umí, ale to je všechno. Auto nechce startovat a Mág bezradně stojí u němě otevřeného chřtánu kapoty.

Máme velké auto, které působí vymyšleně. Jako by ho nakreslilo dítě. Je vysoké a křivé a špatně vybarvené. Nikdo jiný z naší

ulice takové auto nemá, ale jednou přijeli chlapíci a lezli na telefonní sloupy a ti měli podobné auto, i když oranžové. A líp nakreslené.

Naše auto je červené jako stodola a namalované štětcem. Když přistoupíte blíž, uvidíte jednotlivé tahy. Vypadá to divně, ale dokud jsem neprozkoumal další auta, ani mi to nepřišlo. Na autech našich sousedů žádné tahy štětcem nerozeznáte. Jako by na ně barvu někdo nafoukal.

Sousedí mají auta rovná a lesklá. Naše je křivé a matné. A už pár dní nepojízdné. Není jasné proč a Rostlinný mág sebou cuká, jak tam stojí s rukama v bok a zírá do motoru.

Kající klid přetrvává i po Vánocích, ale v Mágovi to bublá. Cítím, že v něm narůstá napětí, a máma to podle mě vnímá taky.

Rostlinný mág říkává, že nikdy nezemře a díky síle rostlin a pravidelným klystýrům levandulovou vodou bude žít navěky. Na člověka, který má času na rozdávání, je podivně neklidný.

Vládne malé říši, ale vlastní klíče od větší. Je vyvolený, ale neví tak docela pro co, a tak si občas změní jméno, aby nabyl jistoty. Za několik dní k tomu dojde znovu, ale to ještě nevíme. Možná to neví ani on sám.

Nadcházející proměna ho zatím jen šimrá pod kůží.

Kytkův starší brácha má holku. Nechápu, kde ji vzal. Vždyť jen postává v lese a kouří, ale možná ji našel tam v lese.

„To je moje holka,“ řekne a ukáže na ni.

Dívka nic nenamítá.

Poznávám ji. Je to ta starší holka, co bydlí o kus dál v zatáčce, v jednom z domů s rovnými auty na příjezdové cestě. Taky kouří. Cigareta mezi nimi putuje sem a tam.

„Chcete se koukat, jak šukáme?“ zeptá se Kytkův brácha.

Chceme.

Zavede nás dál do lesa a zastaví se u kamene, který mu sahá až k bokům. Řekne nám, že se musíme otočit, než se svlečou. Otočím se. Pomalu. Nechci, aby se mi spustila z nosu krev. Slyším jen šepot bund a pak už nic. Jen dýchání korun stromů a prasknutí větvičky, jak se lesní tvorové plíží blíž, aby taky něco zahlédli.

A pak: slabé mlaskání.

„Už se můžete koukat,“ řekne Kytkův brácha a my se podíváme. Dívka leží na kameni, kalhoty má srolované pod hlavou jako polštář, on stojí mezi jejími koleny a pohybuje boky sem a tam.

Je to pro nás trochu zklamání, protože Kytkův brácha drží dívčinu bílou prošívanou bundu jako operační roušku a zakrývá to jediné, co nás opravdu zajímá. V druhé ruce má cigaretu.

On vážně hrozně rád kouří. Ona zjevně taky, protože k němu natáhne dva prsty a nechá si mezi ně vložit cigaretu. Jsou pro sebe jako stvoření. Jenže dívka cigaretu upustí a pohyb boků se zastaví. Všechno se zastaví.

Dívám se na cigaretu a říkám si, jestli ji mám zvednout a podat mu ji, ale on už si zapálil další a mně najednou dojde, proč ve Vrinneviském lese v létě 1982 hořelo.

Toho léta řádily požáry po celé zemi a já se ptal mámy, jestli je oheň vidět z vesmíru, a ona odpověděla, že asi ano. V rádiu mluvili o leteckém hašení a já doufal, že bude hořet i v našem lese, protože jsem hrozně chtěl vidět hasící vrtulník. A pak náš les vážně chytl, já vyhlížel vrtulník a v tu chvíli k nám na zahradu přišel nějaký muž. Mluvil s Rostlinným mágem, říkal, že někdo viděl dva malé kluky, jak si hrají v lese, a chtěl se zeptat, jestli nejsem jeden z nich. Vlastně o žádnou otázku nešlo, protože ve vesnici bydleli jen dva kluci odpovídajícího věku. Bylo to obvinění.

„Asi si hráli se sirkami,“ nadhodil muž, načež se Rostlinný mág rozzuřil a řval na něj, že jeho syn do lesa ani nepáchl.

Nemluvil tak docela pravdu, v lese jsme byli, ale v tu chvíli se mi líbilo být jeho synem. Ani vteřinu nezaváhal a lhal kvůli mně.

Pán se omluvil a odešel, ale stín podezření zůstal a od té doby nezmizel. Muži s rovnými auty na příjezdových cestách už rok a půl stíhají mě a Kytku nedůvěřivými pohledy.

Tak to jsi byl ty, chci říct Kytkovu staršímu bráčkovi, ale nechám to být. Není na to vhodná chvíle. Možná jindy, až nebude šukat a kouřit zároveň.

„Vypadněte už,“ řekne nám Kytkův brácha.

Cestou domů Kytkovi vyprávím, že balvan, na kterém to dělali, leží v lese už desetitisíce let a že ho tam zavlekl ledovec o síle několika tisíc metrů.

„Byl to bludný balvan,“ řeknu.

„Tak teď je to šukací balvan,“ odpoví Kytka.

Rostlinný mág si změnil jméno. Teď si říká Nikodém. Chce, abychom ho tak oslovovali, a vysvětlí nám, že si jméno vypůjčil od učedníka, s kterým za noci rozmlouval Ježíš.

Nové jméno se mu líbí. Pobrukuje si ho. Otevřelo mu nové obzory a večery v přístavku se prodlužují. Je jen krůček od toho, aby konečně prohlédl. To je poznat, když v kuchyni přednáší svoje proslovy. Skleničky vína přibývají, svíčky dohořívají, nové se zapalují a proud slov neutichá. Bráška usne mámě v náručí, ale ona musí poslouchat, hodiny ubíhají a nakonec se máma rozpláče, že už to nevydrží. Že nechápe, o čem to mluví. Nemůže za to, že je hloupá, ale on se stejně naštvě.

Slyším, jak ji dole v kuchyni mlátí.

Vlastně ne, neslyším, protože zvuk ran se zdmi a podlahou nepřenáší. Slyšet jsou nožky nábytku v pohybu a tlumené výkřiky, utnuté ještě v hrdle. Čarodějnické zvuky. Někdy nevím, jestli ji mlátí, anebo s ní souloží. Ale tentokrát to vím jistě, protože uslyším zvuk, který poznávám. Víím, jak vzniká.

Rostlinný mág má zvláštní úder, kterým vás připraví o řeč. Zamíří na měkké maso těsně pod hrudním košem a vyrazí vám dech. A vy pak zníte jako cvok, když se snažíte promluvit. Vyrazíte ze sebe jen jednotlivá slůvka a hýkavě lapáte po dechu.

Takhle teď máma zní. Jako cvok. A já víím, co se jí honí hlavou: co když už se nenadechnu? Co když se udusím?

Když je po všem, máma si sedne ke mně na postel.

„Už tady nebudeme bydlet,“ šeptá a já si říkám, jestli si to bude pamatovat i zítra, až si Mág posype hlavu popelem a bude zase jako beránek.